EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 22.4.2015.
COM(2015) 178 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o dobrovoljnom programu za ekološki dizajn igraćih konzola

{SWD(2015) 88 final}
{SWD(2015) 89 final}

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o dobrovoljnom programu za ekološki dizajn igraćih konzola

1. Uvod i pravni okvir

Direktivom 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (Direktiva o ekološkom dizajnu)[1] predviđen je pravni okvir za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za odabrane prioritetne skupine proizvoda.

U skladu s člankom 15. stavkom 2. točkama od (a) do (c) Direktive o ekološkom dizajnu skupina prioritetnih proizvoda obuhvaćena je obvezujućom provedbenom mjerom (tj. uredbom Komisije) ili mjerom samoregulacije (npr. dobrovoljnim sporazumom predstavnika industrije) ako ima: (i) znatan opseg prodaje, (ii) znatan utjecaj na okoliš te (iii) znatnu mogućnost za poboljšanje.

Nadalje, u uvodnoj izjavi 18. Direktive o ekološkom dizajnu navodi se da bi na skupine prioritetnih proizvoda trebalo primjenjivati alternativne aktivnosti, kao što su samoregulacija u industriji ili dobrovoljni sporazumi, koje bi trebale imati prednost nad obvezujućim provedbenim mjerama, ako takve aktivnosti vjerojatnije mogu isporučiti ciljeve politike brže ili jeftinije od obveznih zahtjeva.

Dobrovoljni sporazumi ili druge mjere samoregulacije mogu se smatrati alternativom provedbenim mjerama u kontekstu Direktive o ekološkom dizajnu, uz uvjet da ispunjavaju kriterije iz Priloga VIII. Direktivi o ekološkom dizajnu.

2. Dobrovoljni program koji je industrija predložila za igraće konzole

U skladu s Direktivom za ekološki dizajn planom rada za razdoblje od 2009. do 2011. obuhvaćena je skupina proizvoda „oprema za zvuk i slikovni prikaz" kao skupina koja ima velike mogućnosti za troškovno učinkovito smanjenje emisija stakleničkih plinova.

Komisija je provela pripremnu studiju za opremu za zvuk i slikovni prikaz, uključujući igraće konzole.

Pripremnom studijom[2] potvrđeno je da ta skupina proizvoda ispunjava kriterije navedene u članku 15. Direktive o ekološkom dizajnu. Konkretno, ta skupina proizvoda ima znatan opseg prodaje, znatan utjecaj na okoliš te znatnu mogućnost za poboljšanje. Oprema za zvuk i slikovni prikaz stoga bi mogla biti obuhvaćena provedbenom mjerom ili mjerom samoregulacije.

Potrošnja energije reproduktora/snimača videozapisa i projektora u stanju pripravnosti ili isključenosti već je na odgovarajući način obuhvaćena Uredbom Komisije br. 1275/2008 o ekološkom dizajnu (tzv. Uredba o stanju pripravnosti). Tržište ovih proizvoda vjerojatno će se smanjivati u narednim godinama zbog sve većeg korištenja uređajima za strujanje sadržaja i uređajima bez jedinice za prijenosne medije za konzumiranje zvučnih i video sadržaja. Jedini segment tržišta za te proizvode koji će vjerojatno rasti u narednim godinama je onaj igraćih konzola.

---

[1] SL L 285, 31.10.2009., str. 10.

[2] Pripremna studija za proizvode koji troše energiju „Analiza skupine proizvoda koji troše energiju (I.) u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu, Lot 3 – oprema za zvuk i slikovni prikaz" Završna izvješća objavljena su u studenome 2010. Studija je dostupna na: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/product-groups/sound-imaging/files/lot3-sound-and-image-final_en.pdf

Poduzeća koja su aktivna na tržištu igraćih konzola predložila su dobrovoljni sporazum kojim bi se utvrdili posebni zahtjevi za ekološki dizajn modela igraćih konzola koji se stavljaju na tržište EU-a i čija je potrošnja u aktivnom načinu rada veća od 20 vata. Potpisnici su se o dobrovoljnom programu usuglasili u travnju 2014.

Procjenjuje se će se provedbom obveza iz dobrovoljnog sporazuma koje su preuzeli potpisnici 2020. uštedjeti 1 TWh, što odgovara smanjenju emisija CO_2 od 0,494 Mt[3].

Komisija[4] je provela cjelovitu procjenu učinka za dobrovoljni program koji je predložila industrija, a održana su i savjetovanja dionika u okviru Savjetodavnog foruma za ekološki dizajn[5] koji je osnovan temeljem članka 18. Direktive o ekološkom dizajnu.

U procjeni učinka zaključeno je da bi se provedbom predloženog dobrovoljnog programa ciljevi politike ostvarili brže i jeftinije nego provedbom obveznih zahtjeva. Zaključeno je i da u skladu sa zahtjevom iz Priloga VIII. Direktivi o ekološkom dizajnu predloženi program zadovoljava sve odredbe Ugovora (posebno one o unutarnjem tržištu i pravilima tržišnog natjecanja), međunarodne obveze EU-a (uključujući pravila o multilateralnoj trgovini), ciljeve Direktive o ekološkom dizajnu te posebne kriterije za ocjenjivanje: (i) otvorenost sudjelovanja, (ii) dodana vrijednost, (iii) zastupljenost, (iv) kvantificirani ciljevi i ciljevi po fazama, (v) uključenost civilnog društva, (vi) nadziranje i izvješćivanje, (vii) ekonomičnost provođenja inicijative za samoregulaciju, (viii) održivost te (ix) kompatibilnost poticaja.

3. Elementi dobrovoljnog sporazuma

U dobrovoljnom sporazumu koji je sklopila industrija utvrđeni su posebni zahtjevi za ekološki dizajn igraćih konzola na tržištu EU-a.

U skladu sa zahtjevima iz Direktive o ekološkom dizajnu potpisnici ovog dobrovoljnog programa predstavljaju veliku većinu u odgovarajućem gospodarskom sektoru. Prema sporazumu svaki potpisnik obvezuje se da će najmanje 90 % svih igraćih konzola koje plasira na tržište ispunjavati primjenjive minimalne zahtjeve u pogledu energetske učinkovitosti.

Sporazumom se osim utvrđivanja zahtjeva za ekološki dizajn uspostavljaju i dva upravna tijela:

- upravljački odbor, sastavljen od predstavnika potpisnika sporazuma ovlaštenih za provođenje sporazuma i promatrača koji mogu uključivati predstavnike Europske komisije, država članica EU-a, ekoloških organizacija i organizacija za zaštitu potrošača, te
- nezavisni inspektor kojeg imenuje upravljački odbor i koji ocjenjuje ispunjavaju li pojedini potpisnici obveze iz sporazuma te Komisiji dostavlja izvješća o usklađenosti[6].

Sporazumom se utvrđuju i obveze obavješćivanja, pri čemu se navodi da svaki potpisnik mora pružiti zatražene informacije nezavisnom inspektoru jer bi u protivnom mogao izgubiti status potpisnika.

Nadalje, sporazumom se predviđa postupak kojim se upravljačkom odboru omogućuje da izmijeni odredbe sporazuma, što se osobito odnosi na prilagodbu strogosti zahtjeva stanju na tržištu.

---

[3] Prema smjernicama DECC-a za 2014.

[4] Odbor za procjenu učinka dao je povoljno mišljenje o procjeni učinka 27. ožujka 2013.

[5] O dobrovoljnom programu za igraće konzole raspravljalo se na Savjetodavnom forumu za ekološki dizajn 9. studenoga 2012.

[6] Izvješća o usklađenosti dostupna su dionicima s kojima se o njima i raspravlja.

Kako bi se svim dionicima, a osobito potencijalnim potpisnicima, pravovremeno pružale točne i ažurirane informacije o zahtjevima koji se odnose na igraće konzole, posljednja verzija dobrovoljnog sporazuma uvijek će se objavljivati zajedno s procjenom učinka i ovim izvješćem na *web*-mjestu Komisije Europa posvećenom politici ekološkog dizajna[7] te na posebnom *web*-mjestu o tom programu[8]. Na tom *web*-mjesto bit će i informacije o tehničkim specifikacijama i značajkama svakog modela igraćih konzola koje potpisnici plasiraju na tržište EU-a.

4. Prihvaćanje dobrovoljnog programa

S obzirom na to da će se dobrovoljnim programom koji je industrija predložila za igraće konzole politički ciljevi ostvariti brže i jeftinije nego provedbom obveznih zahtjeva te s obzirom na to da se njime ispunjavaju svi kriteriji navedeni u Prilogu VIII. Direktivi o ekološkom dizajnu, Komisija smatra da igraće konzole na tržištu EU-a podliježu dobrovoljnom programu za ekološki dizajn koji je uspostavila industrija. Uvjeti za program navedeni su u dobrovoljnom sporazumu koji je sklopila industrija.

Komisija smatra da taj dobrovoljni program predstavlja prihvatljivu alternativu provedbenoj mjeri za ekološki dizajn. Slijedom toga, Komisija će se suzdržati od uvođenja obveznih zahtjeva za ekološki dizajn igraćih konzola na tržištu EU-a, sve dok se dobrovoljnim sporazumom i svim njegovim naknadnim verzijama sklopljenima u okviru predloženog dobrovoljnog programa prema mišljenju Komisije ispunjavaju postavljeni ciljevi te poštuju opća načela utvrđena u Direktivi o ekološkom dizajnu.

Dobrovoljni program mora tijekom cjelokupnog razdoblja primjene biti u skladu s općim načelima iz Direktive o ekološkom dizajnu što uključuje sljedeće: doprinos političkim ciljevima Direktive o ekološkom dizajnu; otvorenost za sudjelovanje svih poduzeća koja su aktivna na tržištu igraćih konzola; pokrivenost najvećeg dijela odgovarajućeg gospodarskog sektora[9]; jasnoća i nedvosmislenost njegovih uvjeta; transparentnost; dobro osmišljeni sustav praćenja te nepostojanje nerazmjernog administrativnog opterećenja.

Nadalje, svim posebnim zahtjevima u pogledu ekološkog dizajna igraćih konzola na tržištu EU-a koji su utvrđeni u dobrovoljnom sporazumu i svim njegovim naknadnim verzijama sklopljenima u okviru dobrovoljnog programa trebalo bi osigurati dodanu vrijednost u smislu poboljšanja ukupne ekološke učinkovitosti obuhvaćenih proizvoda.

Osim toga, u skladu sa zahtjevom Komisije i dionika od potpisnika dobrovoljnog programa očekuje se da:

- kontinuirano procjenjuju napredak u primjeni programa;
- surađuju sa službama Komisije, državama članicama i dionicama u cilju kontinuiranog poboljšanja ekološke učinkovitosti igraćih konzola, osobito kontinuiranim revizijama ciljeva u pogledu potrošnje energije koji su utvrđeni u dobrovoljnom sporazumu, te po potrebi uključuju druge važne ekološke aspekte;
- surađuju sa službama Komisije, državama članicama i dionicima na poboljšanju mehanizma izvješćivanja te pravila o praćenju i reviziji;
- u roku navedenom u dobrovoljnom sporazumu osiguraju odgovarajuće podatke kako bi Komisiji i dionicima omogućili da prate postizanje ciljeva iz sporazuma, pri čemu se svaki potpisnik obvezuje da će pružati informacije o svim modelima igraćih konzola koje je plasirao na tržište EU-a, kao i informacije o potrošnji energije i drugim ekološkim značajkama koje se navode u dobrovoljnom sporazumu (npr.

[7] http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/agreements_en.htm.

[8] www.xxx.eu

[9] Najmanje 70% proizvoda plasiranih na tržište.

zahtjevi u vezi s informacijama) za svaki model u skladu s dobrovoljnim sporazumom, te

- nastojati osigurati aktivno sudjelovanje potencijalnih potpisnika u programu.

5. Praćenje dobrovoljnog programa

U skladu s točkom 6. Priloga VIII. Direktivi o ekološkom dizajnu Komisija će uz pomoć Savjetodavnog foruma za ekološki dizajn i Odbora iz članka 19. stavka 1. Direktive o ekološkom dizajnu pratiti primjenu dobrovoljnog programa, osobito u pogledu poštovanja općih načela, te će procjenjivati primjerenost zahtjeva za ekološki dizajn navedenih u dobrovoljnom sporazumu i svim njegovim naknadnim verzijama.

Komisija će posebnu pozornost obratiti na obveze izvješćivanja i pravila o praćenju utvrđenih u Direktivi o ekološkom dizajnu, postojećim smjernicama Komisije te u sporazumu. Komisija će posebno provjeravati omogućuje li se odredbama sporazuma i njihovom primjenom od strane potpisnika Komisiji i dionicima (uključujući nacionalna tijela vlasti) učinkovito praćenje učinkovitosti sporazuma i uspješnosti u ostvarenju njegovih ciljeva.

Ako zaključi da ciljevi i opća načela Direktive o ekološkom dizajnu, kako su navedeni u dobrovoljnom programu, neće biti ostvareni i/ili da potpisnici dobrovoljnog programa neće s vremenom kontinuirano smanjivati ciljeve u pogledu potrošnje energije, poboljšati zahtjeve koji se odnose na aspekte koji nemaju veze s energijom iz dobrovoljnog sporazuma ili po potrebi uključiti nove odgovarajuće ekološke aspekte u naknadne verzije, Komisija će donijeti zahtjeve u pogledu ekološkog dizajna igraćih konzola u obliku obvezujuće provedbene mjere.

6. Zaključci

Dobrovoljni program za ekološki dizajn koji je industrija predložila za igraće konzole u skladu je sa svim odredbama Ugovora, međunarodnim obvezama EU-a te posebnim mjerilima za ocjenjivanje, stoga se smatra prihvatljivim u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu.

U procjeni Komisije zaključeno je da bi se provedbom predloženog dobrovoljnog programa politički ciljevi ostvarili brže i jeftinije nego provedbom obveznih zahtjeva.

Komisija smatra da bi se na igraće konzole na tržištu EU-a trebao primjenjivati dobrovoljni program za ekološki dizajn. Uvjeti za program navedeni su u dobrovoljnom sporazumu koji je sklopila industrija.

Komisija smatra da je taj dobrovoljni program prihvatljiva alternativa provedbenoj mjeri za ekološki dizajn i stoga će se zasad suzdržati od uvođenja zahtjeva za ekološki dizajn igraćih konzola na tržištu EU-a.

Komisija će stalno pratiti primjenu dobrovoljnog programa. Ako se pritom pokaže da ciljevi i opća načela iz Direktive o ekološkom dizajnu nisu ostvareni, Komisija može utvrditi zahtjeve za ekološki dizajn igraćih konzola donošenjem obvezujuće provedbene mjere.